

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2875/2022
10.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из села ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Пеко Обрадовић, адвокат из ..., против туженог Града Прокупља, кога заступа Градско правобранилаштво Града Прокупља, ради исплате накнаде за експроприсану непокретност, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1320/2020 од 24.03.2021. године, у седници одржаној 10.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1320/2020 од 24.03.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 889/19 од 18.10.2019. године, исправљене решењем истог суда П 889/19 од 12.01.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде за непокретност експроприсану од ранијег корисника ВВ из ... и то кп. бр. .../... површине 173 м², кп. бр. .../... површине 67 м² и кп. бр. .../... површине 101 м², све КО ... – ..., а за потребе туженог исплати износ од 474.580,00 динара са законском затезном каматом од 25.04.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова поступка плати 102.300,00 динара, што уколико не учини туженом се има обрачунати и наплатити законска затезна камата на овај износ почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1320/2020 од 24.03.2021. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се тужени обавезе да им на име накнаде за одузету непокретност експроприсану од ранијег корисника ВВ из ... и то: кп. бр. .../... површине 173 м², кп. бр. .../... површине 67 м² и кп. бр. .../... површине 101 м², све КО ... – ..., а за потребе туженог, исплати износ од 474.580,00 динара са законском затезном каматом од 25.04.2017. године до исплате и обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова поступка плате 61.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Одељења за урбанизам, стамбено комуналне делатности и грађевинарство Општинске управе Општине Прокупље бр. 463-66/05-06 од 07.09.2007. године изузете су из поседа ранијег власника ВВ (правног претходника тужилаца) кп. бр. .../... површине 173 м², кп. бр. .../... површине 67 м² и кп. бр. .../... површине 101 м², све КО ... – ..., за потребе Општине Прокупље, на иницијативу ЈП Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље и одређено да ће се накнада за земљиште које се изузима одредити у посебном поступку по правноснажности решења, у складу са важећим прописима. Споразумом о накнади, закљученим 15.04.2008. године пред Општинском управом Општине Прокупље, Одељења за урбанизам, стамбено – комуналне делатности и грађевинарство по бројем 463 – 66/05 2008, између правног претходника тужилаца и Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље, обавезала се Дирекција за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље да у складу са Одлуком о одређивању накнаде за одузето грађевинско земљиште и експроприсано пољопривредно земљиште од 21.12.2007. године и изјаве правног претходника тужилаца, да на име накнаде за изузете кп. бр. .../... површине 173 м², кп. бр. .../... површине 67 м² и кп. бр. .../... површине 101 м², све КО ... – ..., правном претходнику тужилаца исплати износ од 205.623,00 динара, у четири иницијално једнаке рате (еквивалент за $\frac{1}{4}$ изузете површине) и то 30.06.2008. године, 31.01.2009. године, 30.06.2009. године и 31.01.2010. године, и одређено је да пошто се исплата врши у више година да ће износи бити усклађивани са основицама накнаде која важи за годину у којој се исплата врши. На име накнаде исплаћен је износ од 25.703,00 динара. Из налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке следи да је тржишна вредност спорног земљишта по м² 1.500,00 динара и да укупно износи 511.500,00 динара, од ког износа је одузет износ од 36.920,00 динара, исплаћен по записнику правном претходнику тужилаца, према садашњим тржишним ценама, те да укупан износ накнаде за исплату тужиоцима износи 474.580,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца, применом члана 1, 41. став 2. и члана 42. став 1. Закона о експропријацији и члана 58. Устава Републике Србије.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован тужбени захтев тужилаца, применом члана 57. став 3. и 60. Закона о експропријацији и Закона о извршењу и обезбеђењу, са образложењем да је тужени само делимично поступио по Записнику о поравнању број 463-66/05-08 од 15.04.2008. године и правном претходнику тужилаца исплатио само износ од 22.703,00 динара и да нема законских улова да се у парничном поступку утврђује преостали износ новчане накнаде за одузету непокретност према тренутним тржишним ценама, с обзиром да је висина

накнаде за одузете непокретности раније утврђена у управном поступку на основу Записника о поравнању број 463-66/05-08 од 15.04.2008. године, по ком су тужиоци овлашћени да у извршном поступку захтевају принудно извршење неисплаћеног дела накнаде.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужилаца указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред другостепеним судом, услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Споразумом о накнади, који је закључен 15.04.2008. године између правног претходника тужилаца и Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље, обавезала се Дирекција за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље да на име накнаде за изузете парцеле правно претходнику тужилаца исплати износ од 205.623,00 динара, у четири иницијално једнаке рате, а не тужени, како је то погрешно закључио другостепени суд, због чега се не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда да се ради о извршној исправи на основу које тужиоци могу у извршном поступку захтевати принудно извршење неисплаћеног дела потраживања од туженог. Међутим, основано се ревизијом указује да тужени, као оснивач и власник Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље, може солидарно да одговара за њене обавезе под одређеним условима.

Наиме, тужени је оснивач и власник Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље и његова одговорност за обавезе Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље успостављена је одредбом члана 14. Закона о стечају. Наведеном одредбом је прописано да се стечајни поступак не спроводи, између осталог, према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а које се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (став 1), а да за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи, односно власници, као чланови или акционари (став 3). Цитираном одредбом је предвиђена солидарна одговорност јединице локалне самоуправе као оснивача и власника правног лица, што је у конкретном случају тужени у односу на Дирекцију за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље, али у случају да се ово правно лице искључиво или претежно финансира кроз уступљене јавне приходе, или из буџета јединице локалне самоуправе и да су испуњени услови за стечај, али се стечајни поступак не спроводи.

С обзиром на напред изнето солидарна одговорност туженог, као јединице локалне самоуправе за обавезе Дирекције за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље, чији је оснивач и власник, постојала би на основу напред цитиране одредбе закона у случају да се ово правно лице искључиво или претежно финансира кроз уступљене јавне приходе, или из буџета туженог и у постојању материјално - правних услова за отварање стечајног поступка, што је трајнија неспособност за плаћање, па како је због погрешне примене материјалног права пропуштено да се то утврди, то је због погрешне примене материјалног права

чињенично стање остало непотпуно утврђено, због чега је другостепена пресуда укинута.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд утврди да ли су испуњени услови за солидарну одговорност туженог сагласно напред наведеном, па уколико су испуњени услови за солидарну одговорност туженог, другостепени суд ће имати у виду да је Споразумом о накнади који је закључен 15.04.2008. године обавезана Дирекција за изградњу, урбанизам и стамбене послове Општине Прокупље да на име накнаде за изузете парцеле правном претходнику тужилаца исплати износ од 205.623,00 динара, у четири иницијално једнаке рате (еквивалент за $\frac{1}{4}$ изузете површине) и то 30.06.2008. године, 31.01.2009. године, 30.06.2009. године и 31.01.2010. године и да ће износи бити усклађивани са основицама накнаде која важи за годину у којој се исплата врши.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**